

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Pet pripadnikov elsalvadorske narodne garde obsojenih na 30 let ječe za umor treh ameriških misjonark in laične misijonarke

SAN SALVADOR, El Sal. — Včeraj je sodnik Bernardo Rauda Murcia obsodil pet mladih pripadnikov elsalvadorske narodne garde na 30 let ječe, ker so 2. decembra 1980 ubili tri ameriške katoliške redovnice in laično misijonarko. Kazen za ta zločin, ki je zelo razburil ameriško javnost, je najhujša možna v elsalvadorskem zakoniku. El Salvador nima smrtnih kazni.

Oblasti v El Salvadorju so odlašali tri leta in pol in je sploh do sojenja osumljenim gardistom prišlo le zaradi močnega pritiska ameriške vlade, predvsem nekaterih kongresnikov. Mnogi opazovalci el salvadorskih razmer menijo, da so sedaj obsojeni narodni gardisti katoliške misijonarke prijeli in nato ubili šele potem, ko so dobili ukaz od neke še vedno neznane višje osebe.

Ubiti maryknollski redovnici sta bili 40-letna Ita Ford in 49-letna Maura Clarke, obe iz New Yorka, ter 41-letna uršulinka Dorothy Kazel in 27-letna laična misijonarka Jean Donovan, obe iz Clevelanda.

Iranci pošiljajo tisoče »prostovoljcev« na fronto — Cilj ofenzive, ki se še ni začela, naj bi bil južno iraško mesto Basra

MANAMA, Bahrein — Še vedno ni prišlo do splošno pričakovane iranske ofenzive zoper Irak, vendar Iranci trdijo, da sedaj pošiljajo tisoče »prostovoljcev« na fronto. Kot kaže, bodo Iranci napadli drugo iraško mesto in glavno пристanišče Basro. Zbranih na iranski strani bojne črte naj bi bilo do 400.000 vojakov, med katerimi so pa mnogi oboroženi le z lahkim orožjem. Na njihovi strani pa Iranci tudi okrepljajo svoje čete, poleg tega razpolagajo s sodobnejšim sovjetskim orožjem. Prav zaradi učinkovitosti tega orožja, pravijo zahodni vojaški strokovnjaki, odlašajo Iranci z začetkom ofenzive. Iransko vojaško vodstvo naj bi bilo namreč zelo zaskrbljeno nad možnostjo, da bi Irak ofenzivo razbil in celo začel protinapad.

V zadnjem času ni bilo novih napadov na tankerje v Perzijskem zalivu. Državice ob Zalivu še vedno skušajo ustanoviti skupno obrambo predvsem zoper Iran. Najmočnejša država na tem območju izven Iraka in Irana je Saudska Arabija, ki je že sestrelila dva iranska lovca nad vodami Zaliva. Od takrat se Iranci obnašajo previdneje. Kuvejt vztraja pri zahtevi, naj mu ZDA prodajajo protiletalske rakete znamke Stinger, vendar Reaganova administracija tega noče storiti. Tudi v zveznem kongresu ni zanimanja za takšno prodajo teh raket, predvsem zato, ker bi lahko rakete prišle v roke PLO ali drugih arabskih skrajnežev. Kuvejt na primer politično močno podpira PLO in nasprotuje Izraelu.

Štrajk angleških rudarjev traja že polnih 99 dni — Krvavi spopadi med štrajkajočimi in policisti sedaj na dnevnem redu

ORGREAVE, V. Br. — Štrajk 133.000 angleških rudarjev traja 99 dni, štrajkajoči dnevno demonstrirajo pred rudniki, katerih rudarjev ne štrajkajo. Policisti seveda branijo delujoče rudarje, štrajkajoči jih skušajo napasti in zato pride med policisti in štrajkajočimi do krvavih spopadov. Včeraj je kar 6.500 štrajkajočih rudarjev spopadlo s policisti, ranjenih je bilo 79 oseb, med njimi tudi vodja unije, ki predstavlja štrajkajoče. Aretiranih je bilo 93 oseb. Predstavnik policije se je čudil, da v krvavem spopadu ni nihče izgubil življenja.

Do štrajka je prišlo, ko je unija protestirala vladnemu načrtu — premogokopi v Angliji so namreč državna last —, da bi zaprla neekonomske rudnike, pri tem bi pa izgubilo delo do 20.000 rudarjev. Unija sama je razdvojena radi štrajka. Zaprtih je sicer 75% vseh rudnikov ter štrajka 133.000 unijskih delavcev, vendar 50.000 rudarjev, prav tako članov unije, še dela. Štrajku nasprotujejo, ker ga je unijski predsednik Arthur Scargill začel brez glasovanja rudarjev samih, kar predvidevajo unijska pravila.

Vlada premierke Margaret Thatcherjeve zavzema odločno stališče do štrajka. Vztraja pri svojem načrtu in podpira tiste rudarje, ki še delajo.

V demokratski stranki sedaj sestavljajo strankin program — Walter Mondale išče podpredsedniškega kandidata

WASHINGTON, D.C. — V dobrih štirih tednih se bo v San Franciscu začela demokratska konvencija. Kot kaže, bo Walter Mondale izbran za strankinega predsedniškega kandidata zoper predsednika Ronaldaa Reagana novembra letos. Vodilni demokrati sedaj sestavljajo strankin program, kar ni enostavna naloga radi številnih političnih struj v stranki. Strankino vodstvo je dalo premaganemu predsedniškemu kandidatu sen. Garyju Hartu precejšnjo vlogo v odboru, ki bo skušal uglasiti razlike med strankinimi strujami. Hart je sicer še vedno aktiven kandidat, vendar nihče več ne verjame, da bo Mondala premagal na konvenciji.

Mondale je sedaj v Minnesoti, kjer je začel sprejemati možne podpredniške kandidate. Mnogi partijski veljaki predlagajo prav sen. Harta za najmočnejšega kandidata, ki bi Mondalu na novembrskih volitvah prinesel največ podpore, Mondale pa menda ni na Harta preveč navdušen. Čeprav bo Mondale govoril z raznimi osebnostmi, med njimi tudi z nekaterimi ženskami ter županom Los Angelesa Thomasa Bradleyja, so dobro poučeni opazovalci Mondalove kampanje prepričani, da ima prednost sedaj sicer malo znan zvezni senator iz Arkansas, Dale Bumpers.

Vodilna liberalna stranka v Kanadi izbrala John N. Turnerja za novo strankino vodjo

OTTAWA, Ka. — Preteklo soboto je na strankinem zborovanju vladajoča liberalna stranka izbrala 55 let starega Johna N. Turnerja za naslednika premiera Pierrea Trudeauja, ki gre prostovoljno v pokoj po vsega skupaj 16 letih na krmilu kanadske vlade. Turner je odvetnik v Torontu, bil je član parlamenta od l. 1962 do 1975 ter finančni minister v Trudeaujevi vladi. Zapustil je svoje mesto l. 1975 zaradi še nepojasnjenega osebnega spora s Trudeaujem. V svojem zahvalnem govoru po izvolitvi je Turner dejal, da želi med drugim boljše odnose z ZDA. Pod Trudeaujem so bili odnosi na vladni ravni med ZDA in Kanado hladni, predvsem po prihodu Reaganove administracije.

Zunanjetrgovinski primanjkljaj ZDA na zgodovinsko visoki ravni — Ameriška industrija zadovoljivo napreduje

WASHINGTON, D.C. — Trgovinski tajnik Malcolm Baldrige je izjavil včeraj, da je ameriški zunanjetrgovinski primanjkljaj dosegel rekordno visoko stopnjo v prvem četrtletju letos. Nič ne kaže, je dejal Baldrige, da bo kaj boljše v ostalih 3 četrtletjih letos. Boljšo sliko kaže pa industrija v ZDA, ki je v mesecu maju obratovala kar z 81,7% zmogljivostjo.

Iz Clevelanda in okolice

Festival slovenske folklore—

V dneh 25. in 26. avgusta se vrši Tretji festival slovenske folklorne v Ameriki, ki ga prireja Slovenski folklorni inštitut. Festival bo letos na letovišču Ameriške Dobrodelne Zveze (ADZ-AMLA) na Kniffen Rd. v Leroy Townshipu. Na dvodnevni folklorni nastopi od 1. ure pop. dalje sodelujejo folklorne, pevske in glasbene skupine iz ZDA in Kanade. Vstopnice za festival se dobijo v predprodaji pri Tony's Polka Village (481-7512) in pri Tivoli Enterprises (431-5296).

Novi grobovi

Rev. Bonaventure Bandi OSB

V soboto, 16. junija, je umrl 70 let stari Rev. Bonaventure Bandi OSB, opat opatijske sv. Križa v Canon City, Colo. v pokoji, sin Lawrencea in Anne, roj. Jakša, Bandi (oba že pok.), brat Mary Ann Danicic, Louisa (pok.), Anne Benicar, Johna in Pauline Berwar (Canon City, Colo.), stric in prastric. Pogreb bo v četrtek, 21. junija, s sv. mašo dopoldne ob 10. v kapelici sv. Križa v Canon Cityju na opatijsko pokopališče, spominska sv. maša bo pa 3. avgusta 1984 ob 6. zvečer v cerkvi sv. Vida. Darovi The Abbott Bonaventure Bandi O.S.B. Scholarship Fund-Holy Cross Abbey, Canon City, Colo. 81212 v pokojnikov spomin bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Elizabeth Vahcic

V soboto, 16. junija, je v Lake County Memorial West bolnišnici umrla Elizabeth F. Vahcic, rojena Zajc, žena Anthonyja, mati Anthonyja J. III. (Chicago, Ill.) in Laure Spohn, 3-krat stara mati, sestra Jean Homan in Josepha, članica društva sv. Ane št. 4 ADZ. Pogreb bo iz Zak pogrebnege zavoda, 28890 Chardon Rd. jutri, v sredo, v cerkev sv. Felicite dopoldne ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Frank J. Radel

V nedeljo, 17. junija, je v Western Reserve Extended Care negovališču po dolgi bolezni umrl 77 let stari Frank John Radel, mož Agnes, roj. Logar, oče Joyce Tomazin in Jackie Duricky, 8-krat stari oče, 1-krat prastara oče, brat Johna, pred leti lastoval in vodil Freck's Deli na E. 200. cesti in Arrowhead Ave., član Macabees št. 1288. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. cesti jutri, v sredo, zjutraj ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Ajdovski fantje ta petek—

Ta petek zvečer ob 7.30 v dvorani pri Sv. Vidu bodo nastopili s koncertom »Ajdovski fantje« iz Ajdovščine. Vstopnice so po \$5 in jih bo mogoče dobiti pri vходу. Ako se niste še odločili, ali greste na koncert, svetujemo, da preberete laskavo oceno nastopa »Ajdovskih fantov« v Torontu 15. junija in sicer na 5. str. AD.

Počitnice skoraj tu—

Ne pozabite, da se bodo začelenaše običajne dvotedenske poletne počitnice pri AD ta petek, 22. junija. Petkova AD bo imela 12 ali 16. strani.

Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti—

Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti ima piknik to nedeljo, 24. junija, na Slovenski pristavi. Piknik se bo pričel s sv. mašo ob pol 12. uri, potem bo na razpolago kosilo. Iskreno ste vabljeni, da se pridružite in se povesele v lepi naravi!

Romarjem v Lemont—

Odhod avtobusa je 30. junija ob 6. zjutraj izpred cerkve Marije Vnebovzete, ob 6.30 pa izpred Baragovega doma. Nazaj se vrnejo romarji 2. julija, nekako pred 6. uro zjutraj. Še je prostih nekaj sedežev; kdor želi romati v Lemont naj pokliče J. Petriča na 481-3762 ali 481-3465.

Na festival v Hamilton—

Ako želite na Slovenski festival v Hamilton, Ont. v soboto, 30. junija, in nedeljo, 1. julija, pokličite 481-1871 ali 481-3155. Še je prostih nekaj sedežev na avtobusu. (Na 5. str. boste našli spored festivala.)

Lovske tekme—

V soboto in nedeljo, 23. in 24. junija, priredijo slovenska lovška društva tekmovanje na glinaste golobe na Lovski farmi na 6599 Ravenna Rd. v Concord Townshipu. Iz Toronta sodelujejo lovška društva iz Allistona, Planica, Kitchenija in Clevelanda. V soboto bo za ples in zabavo igral Tone Klepec orkester iz Girarda. Vabljeni!

Svetovidski festival—

Letošnji poletni festival pri Sv. Vidu bo od 13. do 15. julija.

VREME

Deloma do pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 80° F. Isto vreme tudi jutri, z najvišjo temperaturo okoli 83° F. V četrtek spremenljivo oblačno in nekaj topleje. Najvišja temperatura okoli 86° F. Za petek napovedujejo sončno in soparno vreme z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 90° F. Isto vreme tudi za soboto.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 49 Tuesday, June 19, 1984

Katere opice potomci smo?

Znanost (science) je po svetu, posebno pa v Ameriki skoro po božje češčena. Tudi jaz od časa do časa vzamem v roke kak znanstven list in pobrskam po njem, da bi našel kaj zanimivega in morda tudi poučnega. Oni dam sem našel v takem časopisu res nekaj interesantnega. Prebral sem razpravo pod naslovom: Raziskovanje o človekovem najbližjem sorodniku. Znanstveniki so se namreč začeli prepirati med seboj, katera vrsta opic je predhodnik in torej najbližji sorodnik bitja pod soncem, ki mu znanost pravi homo sapiens, me navadni ljudje pa človek.

Rečem lahko, da se mi je pri branju te razprave zelo temeljito obnovil moj skepticizem, ali po naše dvomljivost v resnično veljavnost in dokazno moč marsikatero »znanstvene« trditve, zlasti v onih granah znanosti, ki iščejo in odkrivajo navidezno resnico recimo v arheologiji, antropologiji, astronomiji in še kateri. Res je znanost napravila v našem stoletju in posebno v zadnjih desetletjih ogromne korake v napredku tehnologije z iznajdbo najrazličnejših strojev od robotnika do najbolj kompliciranega kompjuterja, od čudovitih letal in tankov do najnovejših atomskih misilov. Tu ni teorij, domnev in ugibanj, marveč trda realnost, dejstvo, fakt. In je rojeno v briljantnih možganih izrednih ljudi, učenjakov, ki spočeto misel pretvorijo v fakt.

Ni pa taka precizna, dokazljiva znanost antropologija, nauk o človeku (grški ánthropos — človek), dasiravno prav ta panoga znanstvenega raziskovanja o izvoru človeka človeški rod zelo živo zanima od pradednih časov do naših dni. Zato ni prav nič čudno, če se učenjaki v antropologiji skoro ves čas od Darwina dalje znanstveno prerekajo, od kod je prišel človek na podlagi Darwinove evolucijske ali razvojne teorije. Ta teorija namreč ugotavlja, da se na tej zemlji vsaka živa stvar tekom tisočletij razvija iz nižje v višjo življenjsko stopnjo, šibko in slabo poginja, čvrsto in močno se ohranja in razvija naprej. Ta Darwinov nauk ima v sebi resnico, dokler ta resnica more iti. Ustavi pa se ob dolgih presledkih v razvoju pri domnevi, da ena vrsta (species) živih bitij prehaja v drugo, višjo. Ta hipoteza znanstveno ni neovrgljivo dokazana, radi česar ji lahko verjameš, ali jo pa — z isto upravičenostjo — zavržeš.

Nas na tem mestu zanima biološki prehod od živali do človeka, če bi kdaj taka preobrazba sploh mogla obstajati. Mnogo, premnogo ljudi tega sploh ne verjame. S tega stališča se potem ta pisec po svoje zabava, kadar recimo najde znanstveno prerekanje med antropologi in biologi, ali se je človek razvil iz opice šimpanz, ali gorila, ali orangutan. Ta boj se je začel nedavno na sestanku ameriške ustanove American Association for the Advancement of Science. Tam je prišla na dnevni red trditve profesorja antropologije na univerzi v Pittsbrughu Schwartz-a, da najbližji sorodnik temu, čemur pravimo species človek, ni ne šimpanz, ne gorila, marveč orangutan. Profesorja z Yale univerze Sibley in Ahlquist pa vztrajata pri »dokazani« trditvi, da je z genetičnimi primerjavami temeljnih proteinov v živih bitjih nesporno naš najbližji sorodnik šimpanz. Morfološke ali oblikovne in strukturne primerjave med človekom in opico po njunem mnenju niso zanesljive, a prof. Schwartzu služijo za dokazilo.

Spet drugi antropološki učenjaki domnevajo ob uporabi tako imenovane cladistične teorije, da je najbližji sorodnik (dalje na 4. str.)

ZGLED IZ CLEVELANDA

Spominski sklad škofa dr. Gregorija Rožmana

CHICAGO, Ill. - Ameriška Domovina objavlja razveseljiva poročila o velikem zanimanju in o prispevkih Clevelandčanov za dom dijakov — Dom sv. Modesta — v Celovcu. V imenovani sklad poseben izvoljen odbor zbira denarne darove.

Naj zapišem stavke iz pisma dr. Janeza Hornböcka samega: »Gradnja dijaškega doma za fante — dom sv. Modesta lepo napreduje; meseca septembra ga bomo blagoslovili, slovesno odprli in se vselili. Fantovski oddlek bo imel še lepši dom, kakor ga ima dekliški oddlek v Slomškovem domu. Če pridete na Koroško, vsi ste vabljeni, da si Modestov dom ogledate. Pred 15. septembrom še ne bo mogoče v njem stanovati — pozneje pa bo vsak prijazno sprejet. Bo tudi posebna soba, vedno na razpolago obiskovalcem iz ZDA in Kanade, za prenočitev.

»Že je javnosti znano, da bomo skupno knjižnico in čitalno sobo v novem domu posvetili našemu koroškemu rojaku in ljubljanskemu velikemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu. V tej sobi se bodo dijaki veliko mudili in odprta bo obiskovalcem. Naj imajo dijaki v svojem krogu rajnega škofa dr. Rožmana — Rožmanov kip, ki ga bo izdelal prof. Gorše. Opominjal naj bi študente, našo bodočo inteligenco, da je brezbožni komunizem največja nesreča za slovenski narod. Naj nam škof Rožman pomaga s svojo priprošnjo pri Bogu. Vzgoja mladine je najtežji delokrog Mohorjeve in za bodočnost naroda najvažnejši. Prav radi tega Mohorjeva vse žrtvuje za mladino in dijaške domove. Hvala vsem dobrotnikom, ki nam pomagajo.«

Ali bo ostal Cleveland osamljen v nabiranju prispevkov?

Tega verni Slovenci ne bomo dopustili. Spomin našega največjega borca proti komunizmu — že l. 1943 je izrekel v Ljubljani tiste besede: »Komunizem je za slovenski

narod največja nesreča« — spomin na njega mora biti torej vsem Slovencem v ZDA in Kanadi svet.

Vsi prejemniki in bralci Mohorjevih knjig iz Celovca (v Chicagu nas je 50 naročnikov) dobro vemo, kaj ta velika Mohorjeva ustanova, ki je stara že 130 let, pomeni za celoten slovenski narod. Še vedno za vse, ne samo za Korošce. V teh bridkih časih, ko gre za sam obstoj slovenskega jezika, potrebuje sama matična domovina — spodbude od nas na tujem.

Mohorjeva v Celovcu nas potrebuje!

Ganiti nas mora veliki idealizem in pogum ravnatelja Mohorjeve dr. J. Hornböcka. Spoštujmo in pomagajmo tistim Korošcem, ki še marajo govoriti po slovensko!

IZ POMLADI V POLETJE

CHICAGO, Ill. - Res, s hladnim vremenom nismo bili niti malo zadovoljni. Vendar nam v slovenski skupnosti ni bilo nič dolgčas. Razna društva so imela številne seje in sestanke, mnogo nedelj je bila cerkvena dvorana ob slavnostnih kosilih polno zasedena, imeli smo zlato mašo, nekaj porok, s številnimi pevskimi vajami zori naš cerkveni zbor nekam v višino, slovenska šola je storila svojo dolžnost, ko je krepila v najmlajših slovensko narodno zavest, folklorna plesna skupina ne miruje in se pripravlja za javni nastop koncem junija. Iz teh dogajanj izstopajo tri pomenljivosti.

Materinska proslava dveh slovenskih šol iz Chicaga in Joliet v Lemontu 13. maja popoldne po šmarnični pobožnosti. Matere so prejele zahvalo z lepimi voščili in nageljčki. Mlajši učenci, združeni v zborčkih, so peli kolikor mogoče ubrano in zavzeto. Večji so recitali in brali najlepše odlomke o slovenski materi mnogih naših pisateljev. Navdušenje zbranih je bilo na višku, ko je skupina 17 mladincev — dečkov in deklic —,

Darove sprejemajo:

v Chicagu —

Ana Gaber,
2215 S. Wood St.,
Chicago, Ill. 60608

v Clevelandu —

Janez Prosen,
16211 Trafalgar Ave.,
Cleveland, OH 44110

Joseph Želle,
1227 Addison Rd.,
Cleveland, OH 44103

Frank Urnkar,
396 Steven Blvd.,
Richmond Hts., OH 44143

v Celovcu —

Družba sv. Mohorja v
Celovcu,
(Dr. Janez Hornböck),
A — 9020 — Viktringer
Ring 26,
Klagenfurt, Austria
Europe.

Ana Gaber

naš mladi orkester, zaigral na pamet pet narodnih. Dirigiral in pripravil je vse za to zasedbo p. Vendelin. Čutimo globoko hvaležnost in priznanje vsem voditeljem in učiteljem, ki našo mladino združujejo in jim kažejo lepoto slovenske kulture.

Križ miru je bil postavljen v maju v Lemontu. Je lesen, preprost in izredno potreben v dobi odklanjanja Boga, tolažba vsakemu, ki se bo nanj ozrl. Poleg Kraljice miru bodo odslej številni lemontski romarji pozdravljali še simbol vere.

Prihod mariborskega škofa dr. Smeja. Nekaj dni je bil gost domačega g. župnika p. Vendelina. Vsi Slovenci, zlasti tisti iz Prekmurja, so ga radostno sprejeli, ga z veseljem pozdravljali in mu podajali roko. Slovesno mašo je g. škof opravil v soboto zvečer, 26. maja, v cerkvi sv. Štefana.

Ob izrednih dogodkih je cerkev vedno premajhna — za ljudi, ki se drenjajo, in za pevce, ki bi z mogočnim svojim izvajanjem spadali v vsako stolnico. »Ali so ti pevci prišli tudi iz Evrope, saj takih še nisem slišala v ameriški cerkvi?« je vpraševala tuja faranka.

Banket in sprejem škofa v farni dvorani se je zavlekel pozno v noč. Vrstili so se pozdravi in govori, ljubki rajalni nastopi otrok v prekmurskih melodijah in v njihovi ljudski noši je navzoče kar presenetil in navdušil. G. škof se je med številnimi svojimi sorojaki čutil zelo srečnega, kar je sam poudaril v zahvalnem nagovoru. Medtem, ko se je škof rokoval in se pozdravljal z ljudmi, so se Prekmurci zbrali pred odrom v velik zbor in peli, peli samo prekmurske.

Nedeljsko jutro je prineslo v Lemont prekrasno vreme. Velika množica okoličanov se je zbrala ob novem križu na trati in pazljivo sledila obredu blagoslovitve. Po škofovem govoru je zadonela ljudsko

(dalje na str. 3)

Za cerkev sv. Jošta pri Kranju

EUCLID, O. - Od zadnega poročila so darovali za cerkev sv. Jošta pri Kranju sledeči dobrotniki:

\$100 — Florian in Marie Končar.

\$50 — Dr. Joseph Goršeč.

\$40 — Neimenovana.

Po \$25 — Frank Cotze; Neimenovana; Boris Music Travel Service.

Po \$20 — Ga. Margaret Tomažin; g. in ga. Vince Globokar; Pavla Adamič; Frank in Fani Petrič; Tina in Lovrenc Urbanija; Janez Pičman; Lojze in Joži Horvat; Neimenovana.

\$15 — Frangies Fashions.

Po \$10 — Edward Perusek; Vinko in Mimi Stefančič; Agnes Bojc; Mary Mersnik; Tom Končar; Ivanka Pešič; g.

in ga. Frank Crepinšek; John Lokar; Josie Zorko; Milka Perko; g. in ga. Joseph Kusar; Ray Milavec; Lojze Stergar; Franc Šega; Lojze Bajc; Felix Kurbas.

Po \$5 — Angela Končar; Elvira Ferlinc, v spomin mami; Vida Rupnik.

Po \$2 — Mary Jane Evans; ga. Marinčič; Mary Hays.

Vsem darovalcem, imenovanim in neimenovanim, in vsem, ki so nam kakor koli pomagali v nabiranju prispevkov za obnovo cerkve sv. Jošta pri Kranju, za lepo zahvaljujemo. Bog naj vam obilo poplača! Posebna zahvala Francki Kristanc, ki nam je priskočila na pomoč.

Marie Končar

Sivi oblaki s severa

BUENOS AIRES, Ar. - Da je severnoameriški državni proračun uravnovešen le s pomočjo denarnih sredstev, katere črpa iz svetovnega finančnega trga, ni novost. Vendar je večina opazovalcev znotraj in zunaj ZDA upala, da bo sedanja vlada našla slej ali prej kako trdnije in trajnejše sredstvo za dopolnitev primanjkljaja.

Vedno večje potrebe, ki jih kaže državni proračun najmočnejše države na svetu pa niso brez posledic za ostale dežele, katere imajo svoje gospodarstvo vezano na dolarski trg. Večji del teh držav vse predrado posnema slab ameriški zgled in dodaja svetovnemu gospodarstvu še nove primanjkljaje.

Obrestne mere rastejo in postajajo previsoke ne le za zadolžene države kakor Argentina in Jugoslavija, temveč bodo imele kaj kmalu odmev v vsem zahodnem gospodarstvu. Reševanje ameriškega proračunskega primanjkljaja postaja na ta način mednarodno vprašanje.

Ker pa nobeno gospodarstvo ne more živeti z neprestanim primanjkljajem in ker tudi najbogatejša država ne more večati svoje zadolženosti v nedogled, nastane vprašanje, kako se bo vse to končalo. Ali bo vlada ZDA tvegala z omejitvijo proračuna bodisi brezposelnost bodisi padec življenjskega standarda? Ali bo finančna teža rastočih obresti postavila severnoameriška podjetja v položaj, ko ne bodo zmogle svobodne konkurence z zunanjim svetom ter bodo skušale doseči večjo carinsko varnost in z njo omejile mednarodno trgovanje? Ali bodo morda odpovedali zunanji dolžniki, to je prezadolžene države, in pognali v zmešnjavo svetovni kreditni sistem?

Iz pomladi v poletje (nadaljevanje z 2. str.)

»Kraljevo znamenje križ stoji«, nakar se je razvila procesija v samostansko cerkev, ki je bila za množico seveda premajhna. Po obedu v Romarskem domu so se vrstila s škofom ponovna srečanja, a popoldanske Šmarnice so zaključile slovesnost in prinesle slovo. V ponedeljek se je škof v veliki nevihti odpravil v Cleveland.

Ana Gaber

Pred kratkim je v Washingtonu odstopil kot predsednik sveta gospodarskih svetovalcev republikanske vlade prof. Martin Feldstein; vrača se na svoje mesto kot profesor ekonomije na Harvardski univerzi.

Znana so svarila prof. Feldsteina glede nevarnosti, ki preti svetovnemu gospodarstvu zaradi rastoče neuravnovešenosti ameriškega proračuna. Dejstvo, da ta mož, ki ga njegovi nasprotniki imenujejo »dr. Katastrofa«, odhaja iz zbora svetovalcev predsednika Reagana, kaže, da njegovi predlogi niso naleteli na razumevanje. Potemtakem ne kaže pričakovati sprememb na kritični poti ameriškega gospodarstva v trenutku, ko stopa ta velika demokracija v obdobje volilnega boja.

Če ima prof. Feldstein prav, in vse kaže, da se ne moti, čaka po predsedniških volitvah v ZDA, vse svetovno gospodarstvo težak pretres, nepredvidenih posledic.

Seveda je mogoče, da vodniki »prezadolženih« držav ne bodo čakali toliko časa. Če se odločijo le nekateri od njih, da je plačevanje dolga v »nasprotju z njihovimi državnimi interesi«, bodo spravili sebe, svoje upnike in ves ostali svet v mučno in težko rešljivo zadrego, ki bo prizadela ne le vlade in banke marveč splošno življenjsko raven. In ni razlogov za to, da bi bili mi (Argentinci op. ur.) ob srebrni reki izjema v pravilu.

-žar.

Svobodna Slovenija
(24.V.1984)

Odlomka iz pisma iz starega kraja

CLEVELAND, O. - Neki izmed naših starih naročnikov nam je poslal v priobčitev par odlomkov iz pisma z dne 5. junija tl., katero je prejel iz starega kraja na zadnji binkoštni ponedeljek. Odlomka bosta gotovo zanimala velik del naših bralcev:

»Pri nas (na Gorenjskem, op. priobčevalca) je vreme zelo slabo. Dež imamo vsak dan. Tudi na polju letos vse bolj slabo raste. Vsadili in vsejali smo vse, vendar se sedaj nikamor ne gane!«...

»Letos se je kislina (kislo zelje in kislja repa, op. priob.) na ljubljanskem kakor tudi na

IZ ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Čudne razmere v srednjih šolah v Murski Soboti

Položaj v srednješkolskem izobraževalnem središču v Murski Soboti se je tako zategnil, da so o njem začeli javno razpravljati v časopisju. Prizadetih naj bi bilo okoli 1800 dijakov in dijakinj ter okoli 115 šolnikov. Glavne težave naj bi povzročali spori med profesorji, ki so jih ti obravnavali tudi pred dijaki.

Poročilo v *Delu* pravi, da bodo »ocenili razdiralno obnašanje skupine profesorjev telesne vzgoje, kot tudi druga medsebojna obtoževanja na račun pijančevanja nekaterih profesorjev, zaslužkarstva, pretepanja v zbornici itd. Pisane novinarjev, da po mnenju nekaterih profesorjev prihaja tudi do telesnih stikov med učitelji in dijakinjami... je doživelo potrditev«.

Druschke pred sodiščem

V Heidelbergu na Nemškem je prišlo do razprave proti Clemensu Druschkeju, šefu GESTAPO na Jesenicah tekom druge svetovne vojne. Ta naj bi bil zagrešil vrsto zločinov in povzročil smrt prenekaterega Slovenca. Nekateri so ga imenovali za to »jeseniški Eichmann«.

Od vseh zločinov, ki jih je Druschke zagrešil, odgovarja v Heidelbergu samo za nečloveško pretepanje Lovra Ažmana 12. januarja 1942. Ta je na posledicah tega umrl v noči med 24. in 25. januarjem 1942.

Zanimivo je, da obtoženi gestapovec o kakem nasilju »nič ne ve«, nasilje je bilo »prepovedano«!

Ko se človek spomni na to, kaj vse so počeli gestapovci po raznih krajih Slovenije, tudi v sami Ljubljani, enostavno ne more verjeti, da je kaj takega

kranjskem trgu slabo prodajala. Ljudem se pozna ta naša draginja. Ljudje nimajo denarja niti za vsakdanje potrebe. Naš dinar v sedanjem času nič ne pomeni (1 US dolar = 135 din, op. ur.). Obeta se nam spet podražitev. Cene v trgovini so vsak dan višje. Kar pa se kmetijskih pridelkov tiče, se pa le-ti zelo počasi dražijo«.

mogoče! Gestapovska nasilja in grozodejstva so na splošno tako znana in v tolikšni meri dokazana, da je komaj potrebno kako novo dokazovanje. Kdor je v ljubljanskih gestapovskih zaporih spoznal Halupskega, »Tigla« Dolinarja, Lada Millerja in druge, ne bo nikdar pozabil, kaj so ti vse počeli s svojimi žrtvami. Pokojni Milan Finec, pokojni p. Klavdij Okorn, nekdanji župnik pri Sv. Janezu v Milwaukeeju, p. Beno Korbič in drugi bi vedeli o »človekoljubju« gestapovcev veliko povedati.

Preveč zdravnikov

V Jugoslaviji deluje 14 medicinskih fakultet. Nekateri med njimi sprejemajo vsako leto do tisoč študentov, tako ni nič čudnega, če je v državi 4.000 brezposelnih zdravnikov. Dohodki zdravstvenih delavcev so na splošno daleč pod dohodki delavcev v gospodarstvu, zato ni nič čudnega, da je prišlo pretekli mesec v bolnišnici v Celju do štrajka zdravstvenega osebja. Precejšnje število stavkujočih ni zaslužilo v aprilu ves mesec niti 10.000 dinarjev, kar znese v našem denarju okoli \$80.

Mednarodni monetarni sklad ni zadovoljen z Jugoslavijo

Mednarodni monetarni sklad, ki pomaga Jugoslaviji iz njenih finančnih težav, je pretekli mesec sporočil Beogradu, da ni zadovoljen z ukrepi stabilizacije, ker naj bi Jugoslavija premalo prepuščala ustvarjanje cen tržnim zakonom. Te še vedno vsepreveč določajo uradnim potom. Ta pritožba je začasno zavrla uporabo novega mednarodnega posojila Jugoslaviji v višini 370 milijonov dolarjev.

Enotni slovenski kulturni prostor jim ni pri srcu

Člani sveta za kulturo pri predsedstvu republiškega komiteja Socialistične zveze delovnega ljudstva (SZDL oz. nekdanji OF) so pretekli mesec razpravljali o »enotnem slovenskem kulturnem prostoru«. Prišli so do zaključka, da ta lahko služi tudi »za vnos idej domačijstva in njegovih

političnih apologij v matični prostor Slovencev in za izgovor za slepljenje s preživeli političnimi koncepti spravaškega zedinjenstva«!

(Tisti, ki se ukvarjajo s kulturno izmenjavo med SR Slovenijo in Clevelandom, imajo ob tem stališču RK SZDL SR Slovenije priložnost in nemara celo dolžnost temeljitega razčlenjevanja in smotra svoje dejavnosti!)

Mednarodni simpozij o odnosu znanost - vera

V Ljubljani sta pretekli mesec Slovenska akademija znanosti in umetnosti ter vatičanski sekretariat za neverujoče pripravila simpozij o odnosu med znanostjo in vero. Udeležilo se ga je 72 znanstvenikov iz osmih držav, vernih in neverujočih. Med njimi je bil tudi dunajski kardinal Koenig. Razprave so bile na splošno zanimive, glavna njihova ugotovitev je bila, da znanost in vera razpravljata na dveh različnih ravneh, da si zato ne moreta ne nasprotovati, in ne druga drugo podpirati. Vera v bistvu razpravlja o vprašanjih, ki jih znanost ne more reševati.

Vera skuša najti odgovore na vprašanja človeka: Od kod? Kam? Kaj je naš smoter? O teh vprašanjih razpravlja tudi filozofija. Vera daje na nje odgovor, ki ga moreta znanost in filozofija le nakazati.

Jugoslovani pridejo v Los Angeles

Predsednik Jugoslovanskega olimpijskega odbora Zdravko Mutin je izjavil, da se bo Jugoslavija udeležila letošnjih olimpijskih iger v Los Angelesu. Njeno zastopstvo bo skupno obsegalo 223 članov. V tem številu so poleg tekmovalcev tudi sodniki, trenerji, zdravniki in seveda funkcionarji. Dodal je, da »denar za nastop ne bi smel biti problem«.

Rojaki! Oglašujte v Ameriški Domovini!

St. Vitus Summerfest July 13, 14, 15

Calendar of Events

FRIDAY, JULY 13th

St. Andrew Ukrainian Dancers .. 7:30 - 8
Maple Heights Button Box . 8:15 - 8:45
Alpine Sextet ..... 9:00 - 11:30 p.m.

SATURDAY, JULY 14th

Travnica Slovak Dancers . 7:30 - 8 p.m.
Kres Folklore Dancers ..... 8:15 - 8:45
Jeff Pecon Band ..... 9:00 - 12:30 a.m.

10K Run Sunday, starting at 8 a.m.

SUNDAY, JULY 15th

Children's Matinee ..... Noon - 2 p.m.
Russian Byzantine Dancers 2:45 - 3:15
Lorain Button Box Group .... 3:30 - 4:00
Zagreb Tamburitzaans .. 4:15 - 5:00 p.m.
Mladi Harmonikarji ..... 5:15 - 5:45 p.m.
Korotan ..... 6:00 - 6:30 p.m.
Markic-Zaggar Band .. 8:00 - 10:30 p.m.

Homestyle Dinners

FRIDAY

Pig in Blanket or Fish \$4.00

SATURDAY

Spaghetti & Meat Balls w/Sauce \$4.00

SUNDAY

Roast Beef or Chicken \$5.00

Takeout Orders Available
Children's Portion Half Price

Slovenec Maks Fabiani – pomemben arhitekt nekdanje avstrijske monarhije

Zasluga dunajske založbe Edition Tusch za afirmacijo dveh slovenskih arhitektov, Jožefa Plečnika in Maksa Fabianija, je velika. Ljubljčan Damjan Prelovšek je lahko že leta 1979 na Dunaju izdal obsežno študijo o Plečniku, tej pa je ob koncu leta 1983 sledila zajetna monografija o Maksu Fabianiju izpod peresa tržaškega univerzitetnega profesorja Marca Pozzetta.

Maks Fabiani je v prvi dobi svojega delovanja, v takojmenovanih dunajskih letih, zapustil vidne umetniške sadove, ki sodijo v ospredje novejših arhitektonskih podobe avstrijskega vele mesta.

Leta 1910 dograjena zgradba URANIA ob iztoku rečice Wien v donavski kanal je še danes pomembno zbirališče javnosti s kinematografi, predavalnicami ljudske univerze, lutkovim gledališčem in drugimi komunikacijskimi središči, na primer z znano zvezdarno v značilnem stolpu. Fabiani je stavbo prilagodil lokom donavskega kanala in reke Wien in jo naravno sprostil v naravo ob upoštevanju nekaterih simbolov antičnega stavbarstva.

Pomembna je tudi Fabianijeva palača znane tovarne Palmers v šestem dunajskem okraju nedaleč od »Gledališča ob Wienu«. Leta 1913 so to gradnjo odlikovali z nagrado za najboljši industrijski objekt

let 1911 in 1912.

Fabianijevi stavbni spomeniki so posejani širom po Dunaju. Omembe vredna je predvsem secesijsko moderna stavba tvrdke Portois & Fix v tretjem dunajskem okraju, tri stavbe družine Riess v bližini Južne železniške postaje, palača Artaria na Kohlmarktu in fantastična, z ornamentami okrašena stavba »Rdeči jež« v prvem dunajskem okraju, ki pa je bila v bojih leta 1945 težko poškodovana in so jo obnovili brez njene osnovne značilnosti, secesijskih ornamentov, polnih svojevrstne fantastične izpovedne sile.

Leta 1865 v Kobdilju pri Štanjelu rojeni arhitekt Maks Fabiani pa se ni uveljavil le na Dunaju, temveč tudi drugod po svetu. Tako je značilno preuredil grad Konopište (Konopischt) v današnjem Benešovem na Češkoslovaškem.

Daljnosežno pomembni so njegovi prostorski načrti za mestni razvoj Bielsko-Bialega na današnjem Poljskem, kjer je danes sedež tovarn poljskega Fiata. Ko je leta 1898 Fabiani izdelal generalni načrt za razvoj pomembnega industrijskega mesta, je le-to še pripadalo avstro-ogrski monarhiji.

Isto leto je prejel prvo nagrado pri natečaju za prostorsko preureditev Karlovega trga na Dunaju, ki pa so ga zares posodobili šele v zadnjem

času. Za pariško svetovno razstavo v letu 1900 je opremil sprejemni salon avstro-ogrske monarhije.

Ukvarjal se je tudi s preureditvijo mesta Ljubljane, kateri je hotel ohraniti njeno zgodovinsko jedro in le-to obdati z obroči cest, ki so tako značilni za Dunaj. Njegovih načrtov pa niso upoštevali. Leta 1934 je na pobudo tedanjega vodje ljubljanskih gradbenih objektov Matka Prelovška izdelal načrt nove železniške rešitve mesta Ljubljane, pri kateri je predvidel združitev glavne železniške postaje s postajo v Šiški, kamor jo je hotel premakniti.

V isti študiji je kritiziral Plečnikovo »Tromostovje«, ki je razbilo zgodovinsko podobo Ljubljane z visokimi varovalnimi stolpi na nekdanjem mostu pri Tromostovju in na Čevljarskem mostu.

Z usodo Ljubljane se je Fabiani ukvarjal še leta 1960. Hotel je obvarovati naravni zgodovinski razvoj mesta. Visoke stolpnice s štiridesetimi nadstropji bi naj po Fabianijevem mnenju kot stavbna stebrišča v obliki obroča obkrožale le grajski hrib, drugače pa naj bi mesto dihalo v svojih naravno pridobljenih dimenzijah.

Še v avstrijski monarhiji je Fabiani v Ljubljani med drugim zgradil sirotišnico na Japljevi cesti, dekliško šolo na Levstikovem trgu, dekliški licej na Prešernovi cesti, Krišperjevo hišo na Miklošičevi cesti, nekdanji Jakopičev paviljon, a tudi spomenike. Skupaj s kiparjem Zajcem je leta 1902 uresničil Prešernov spomenik pri Tromostovju in frančiškanski cerkvi, pomemben pa je bil tudi secesijski spomenik Franca Jožefa iz belega kamna iz leta 1910. Tozadevno je bil Fabiani zelo priljubljen tudi v krogih dunajskega dvora.

Marco Pozzetta predstavlja v svoji nad dvesto strani obsežni študiji Fabianija kot enega najbistrovnejših in večjih prostorskih načrtovalcev tega stoletja. Medtem ko mednarodna umetnostno zgodovinska znanost ne more več mimo doprinosa, ki sta ga na začetku stoletja na Dunaju uveljavila Otto Wagner in Adolf Loos, pa slovenska, sprva na Dunaju delujoča arhitekta Jožef Plečnik in leta 1962 v Gorici umrli Maks Fabiani, še nista mednarodno dovolj znana, čeprav sodita v sam vrh sodobnih arhitektonskih dejanj.

Lev Detela
Naš tehnik

MALI OGLASI

FOR RENT

Apt. suite on E. 156 St., near Euclid Beach, 4 rms. \$175 per mo.

761-4402

(48-51)

FOR SALE

Hillgrove, 2 plus 1 bdrm., Our Lady, bus, shopping, spotless. \$54,900.

942-1204

(48-51)

LASTNIK PRODAJA HIŠO NA RICHMOND HTS.

– Prvič naprodaj –

3 spalnice, 2 kopalnici, velika kuhinja in soba za gospodinjske stroje, z lesom opazena družinska soba, velika dnevna soba in jedilnica, dvojna garaža, z zelo lepim vrtom – »in veliko več!«

Resni kupci naj pokličejo 486-2415 ali 481-3358.

Rooms for Rent

E. 161 off Waterloo

4 rooms up. Elderly lady or couple. Reasonable. Call 481-4878.

(49-50)

For Rent

Euclid Area

4 rooms up or down. Call 481-2023

(49-50)

Transferred Owner

Immaculate modern brick bungalow. 3-4 bdrms. Beautiful kitchen. Basement. Great traffic pattern. Garage. \$49,500.

Possible in-law suite

Brick bungalow. 4 plus bdrms. 1 1/2 baths. Woodburning fireplace in rec room, plus full kitchen & bath in basement. 3 car garage. Asking high 50's.

Great Starter Home

2 bdrm colonial. Full basement. Garage. Fenced yard. Off E. 200 St. Asking \$40,000.

CENTURY 21

Wm. T. Byrne

261-5100

(49-50)

FOR SALE

Double, 5 & 5. E. 68 & St. Clair. Call 881-8028.

(47-54)

HOUSE FOR SALE

3 apartment double. Extra lot. 4 garages. Near St. Mary's Church. 531-6351.

(48-49)

Apt. for Rent

1 & 2 bdrm. apt. Lakeshore & E. 185th. Adults. No pets. 398-9579. Also want custodian couple.

(46-53)

For Sale

2 family house. Alum. sided. Garage. E. 77 St. off St. Clair. \$11,500. Call 524-4903.

(46-49)

House for Sale by Owner in Richmond Hts.

• First Time Offered •

Brick Ranch

- Three bedrooms
- Two Full Baths
- Large Kitchen & Utility Rm.
- Paneled Family Room
- Large Front & Dining Rms.
- All-Seasons Sun Room
- Double Garage
- Beautifully Landscaped

"And Much More!"

Principals only!

Call 486-2415 or 481-3358

(47-50)

Groewood and E. 156 St. Colonial 3 bedroom, new kitchen, basement, garage, natural woodwork, alum. sided, partial third, nice starter. \$34,900. 942-3704 after 6. J. Latkovich.

(46-49)

Katere opice potomci smo?

(nadaljevanje z 2. str.)

človeka prav gotovo gorila. Ni mogoče na tem mestu iti v večje podrobnosti, kar bi za naš namen niti ne imelo smisla. Lahko se pa brez nevarnosti zmote odločno pribije, da so vse zgoraj navedene znanstvene najdbe zgolj teorije in hipoteze, od katerih nobena ni neovrgljivo dokazana kot najdena nesporna resnica. Nesporazumi med znanstveniki samimi to dovolj jasno izpričujejo.

Veren kristjan najde odgovor o izvoru človeškega bitja iz božjega razodetja, zapisanega v bibliji za vse ljudi in za vse čase. To razodeto resnico napadajo že stoletja najostrejši umi človeškega rodu, da bi jo z zanesljivimi znanstvenimi dokazi ovrgli, pa se nobenemu to ni posrečilo in se nobenemu ne bo. Kar namreč sega prek narave v sfero neskončnosti, presega območje njihovega znanstvenega delokroga in tudi njihovega razumskega potenciala. Zato živi znanost v neprijetni dilemi, ko ni mogoče veljavno dokazati naravnega razvoja človeka po nauku evolucije, in ne zanesljivo zavreči razodete resnice po nauku kreacije, da je človeka posebej ustvaril sam Stvarnik.

Biblija pravi, da je Bog ustvaril človeka po svoji podobi. A tega po mojem prepričanju ni razumeti, da bi bilo ustvarjeno bitje podobno Bogu po telesu, ki je pač po vseh fizioloških načelih prilagojeno življenju na Zemlji (kot so telesni organi živali). Človek je Bogu podoben po tem, da mu je ta vdihnil neumrljivo dušo, duhovno substanco človekovega življenja, ki je večna, in ki je nima nobena žival. Duh je počelo razuma, svobodne volje, vesti, spoznanja resnice in laži, dobrega in zlega, lepote in grdosti... V tem dejstvu leži nepremostljiva razlika med človekom in živaljo, med naukom kreacije in naukom evolucije.

Morda se bo komu zdelo, da s tem pisanjem mlatim prazno slamó, ki nima za konkretne razmere sedanjega časa nobenega smisla in pomena. Pa ni tako. Vedno bolj akutno se po svetu, zlasti pa še v Ameriki, razvija ostra borba o vprašanju, kateri nauk naj se uporablja v javnih šolah: ali kreacijska ali evolucijska teorija. Vesoljno brezboštvo (v ZDA z ACLU na čelu) se zbira na okopih, da bi obveljala samo evolucija, kar nikakor ni sprejemljivo. Kje pa so verni ljudje? Da bi se ti spravili na okope tudi med nami Slovenci, sem napisal to storijo o opicah kot naših prednikih.

L. P.

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapeciramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe. – Vprašajte za brezplačen predračun! –

– 831-6430 –

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnine. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN. SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300

17010 Lake Shore Blvd.

431-2088

1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvo

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

NEKOLIKO STATISTIKE O POKONCILSKI CERKVI

Pred tedni je bilo na tem mestu med drugim zapisano: »Po drugem vatikanskem koncilu so Cerkev postopoma prevzemali na vseh mogočih položajih proti-antikomunisti, ki so zagrizeni neo-modernisti.«

In posledice tega stanja? Začel se je razkroj krščanstva, kar je bilo opazno predvsem pri obisku nedeljske maše in pa pri usihanju duhovniških poklicev.

1. Glede udeležbe pri nedeljskem bogoslužju ve statistika za nekatere države povedati sledeče: Za Anglijo in Wales je Catholic Educational Council zbral sledeče podatke: Leta 1962 je redno hodilo v cerkev 2.092.667 vernikov. Leta 1974 pa samo 1.752.730, torej 16% manj v 12 letih.

Za Francijo je podatke objavil La Croix in je ugotovil, da se je obisk pri nedeljskih mašah zmanjšal za 66%. Leta 1964 je hodilo v cerkev 41% ljudi, leta 1975 pa samo še 14%.

Za Holandsko je zbral številke Catholic Social Institute leta 1971. Od leta 1966 do 1971 je padel obisk od 64,4% na 47,2% in to v štirih letih. V nadaljnjih 5 letih do 1975 se je zmanjšal od 47,2 na 30% in to v 5 letih.

Za Italijo je prinesel številke The Catholic Herald in povedo, da je 1956 hodilo v cerkev 33% ljudi, leta 1973 pa samo še 27%. Za Rim pa poroča The Tablet, da je leta 1976 hodilo v cerkev samo še 10% delovnih ljudi.

Za ZDA je Catholic Directory leta 1976 poročal, da je leta 1963 redno hodilo k nedeljski maši 71% katoličanov, leta 1974 pa samo še 50%.

2. Podobno sliko razkroja pokaže v desetletju po II. vat. koncilu usihanje duhovniških poklicev.

V Angliji in Wales je v letih od 1964 do 1974 padlo število semeniščnikov za 25%.

V Franciji je bil padec od leta 1963 do 1973 še večji – za 83%. Leta 1973 je stopilo v semenišče 151 semeniščnikov, izstopilo jih je pa 422. V letu

1974 je vstopilo v semenišče 191 dijakov, izstopilo je pa 205 semeniščnikov. Leta 1967. je bilo v Franciji 40.994 duhovnikov, leta 1975. pa samo še 21.820; število duhovnikov se je zmanjšalo za 47%.

Za Holandsko poroča isto poročilo kot za obisk nedeljske maše. V omenjenem desetletju se je število duhovniških posvetitev zmanjšalo za 97%. Leta 1970 so bila vsa semenišča prazna in zaprta. V celi Holandski je študiralo samo 108 semeniščnikov in sicer na svetnih univerzah.

V Italiji se je v letih 1963 do 1973 število duhovniških posvetitev zmanjšalo za 35%, število semeniščnikov pa za 45%.

V ZDA se je zmanjšalo število semeniščnikov za 25% v letih 1967 do 1974. Po koncilu je do leta 1976 zapustilo 10.000 duhovnikov duhovniški stan.

Število redovnic je na celem

svetu v štirih letih (1970-74) padlo za 24,6%. Samo v ZDA je od koncila dalje do 1975 zapustilo redovništvo 35.000 redovnic.

Zaznamovano je bilo tudi padanje spreobrnjenj in padanje krstov.

Te številke jasno kažejo, kako je katolištvo nazadovalo v desetletju po koncilu, ko je vendar bila težnja koncila prenovitev Cerkve v modernem svetu. Podobno nazadovanje kažejo tudi druge neomenjene dežele tkim. svobodnega zahoda. Dočim je pa Cerkev pod komunizmom zlasti na Poljskem v tem času pokazala veliko bolj razveseljivo sliko rasti in krepitve. Zanimivo bi bilo zbrati statistiko za čas v drugem desetletju po koncilu, zlasti za dobo sedanjega svetega očeta Janeza Pavla II. Vse kaže, da se razkroj ustavlja in da se rane počasi celijo.

Por.

AJDOVSKI FANTJE SO PELI

Kdo so pa to? To je oktet fantov pevcev, ki so del večjega pevskega zbora iz Ajdovščine na Primorskem. Prišli so na obisk v Kanado k svojemu prijatelju duhovniku č.g. Tinetu Batiču, ki je eden od dušnih pastirjev pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo. Obenem so tudi pomagali obhajati 25-letnico prosvetnega društva »Simon Gregorčič« preteklo nedeljo, 17. junija, na društveni pristani izven Toronta na cesti 9, kar je 5 km vzhodno od veleceste 400.

Ajdovski fantje so imeli svoj koncert v Torontu 15. junija v šolskem avditoriju srednje šole v Mimico. Avditorij ima 700 sedežev, od katerih je bilo za koncert zasedenih od 400 do 500. Dvorana je zelo akustična in kot nalašč za take prireditve.

Peli so: gospodje Drago Kogoj in Bogdan Ambrožič (prvi tenor), Miloš Bratina in Tomaž Batič (drugi tenor), Lado Kobal in Vili Vovk (prvi bas), ter Stanko Gregorc, Jože Batič in Gregor Makovec (drugi

bas). Napovedovalec koncerta je bil duhovnik č.g. Tine Batič.

Najprej je zadonela »Oj Triglav, moj dom«. Po tem uvodu je pevce predstavil napovedovalec in začeli so s koncertom. V prvem delu so podali sedem pesmi in sicer:

»Glejte, kako umira pravični«, komponist Jakob Galus.

»Buči morje Adrijsko«, Haidrih.

»Doberdob«, Zorko Prelavec.

»Bori«, spesnil Srečko Kosovel, uglasbil Srebotnjak.

»Sedem si rož« in »O kresu«

Drugi del koncerta je bil bolj narodnega značaja in je vseboval naslednje pesmi:

»Prelepa Vipavska«, Albert Leban.

»O mraku«, Vasilij Mirk.

»Na trgu«, Vasilij Mirk.

»Na poljani«, Vinko Vodopivec.

»Planinska roža«, dr. Gustav Ipavec.

»Mojo srčno kri škropite«, Vinko Vodopivec.

»Zdravica«, Ubald Vrabec.

Petje je navzoče ne samo ogrelo, navdušilo, da so pevci morali dodati še dve pesmi. Zadnja je bila, kakor vse druge, tako mojstrsko zapeta – regljale so žabe –, da se aplavz kar ni hotel poleči.

Poročevalec, ki ni noben strokovnjak glasbene umetnosti, pa mora zapisati, da je bil koncert nekaj izredno lepega. Glasovi pevcev so bili čisti, kot so čiste vode studencev, izvira-jočih izpod Triglavskega pogorja. Njihovim glasovom se pozna, da jim še ni vzela barve in čistoče izgovarjava kakega tujega, zlasti germansko-angleškega jezika. Njihova izgo-

Slovenski festival v Hamiltonu

pri Sv. Gregoriju Velikem, 125 Centennial Parkway North

– S P O R E D –

Sobota, 30. junija 1984:

Dopoldne – Športne tekme – odbojka

Ob 2. uri pop. – Otvoritvene slovesnosti, navzoč bo predstavnik okrajne oblasti. Nastopajo kulturne skupine na odru na prostem.

Ob 5. uri pop. – Razstave ročnih del. Sodelujejo umetniki raznih obrti.

Ob 8. uri zv. – Družabni večer; v gornji dvorani igrajo godbeniki, v spodnji pa bo »disc jockey«.

Nedelja, 1. julija 1984:

Ob 10. uri dop. – Sv. maša, ki jo daruje clevelandski slovenski škof A. Edward Pevec. Sodelujejo pevski zbori iz več slovenskih naselbin.

Ob 12. uri – Razstave ročnih del, predavanja itd.

Ob 1. uri – Seminar, govornik prof. dr. Edi Gobetz z univerze Kent State.

Ob 2. uri – Otvoritvene slovesnosti, ki jih bo vodil škof Pevec. Nastopi kulturnih skupin na odru na prostem.

Ob 5. uri – Razstave ročnih in umetniških del.

Ob 8. uri – Družabni večer, tako v gornji kot spodnji dvorani.

Ponedeljek, 2. julija 1984:

Dopoldne – športne tekme – kegljanje, nogomet.

Ob 12. uri – Razstave ročnih in umetniških del.

Ob 2. uri – Otvoritvene slovesnosti ob navzočnosti predstavnika mestne uprave Hamiltona. Nastopi kulturnih skupin iz Hamiltona in okolice.

Ob 5. pop. – Družabni večer, tako v gornji kot spodnji dvorani.

Sodelujejo folklorne in druge kulturne skupine iz Kanade in ZDA; iz Clevelanda pridejo »Kres«, »Mladi harmonikarji« in »Fantje na vasi«. Vabljeni vsi Slovenki in Slovenki!

– Vstopnina: \$1.00 vsak dan (otroci do 12. leta prosti) –

Sestre Notredamke

se zahvaljujejo

Dragi dobrotniki v Kanadi in ZDA:

Po vaši zaslugi smo prejele nepričakovano veliko denarno pomoč, za gradnjo našega samostana Notredamk v Novem mestu.

Kako je Bog neskončno dober. To vidimo, ker je znal poiskati dobrotnike celo v Kanadi. Vas, dragi Slovenci, ki imate toliko organizatoričnega duha, toliko podjetnosti, predvsem pa tako dobre srce, se je

varjava besed je bila tako lepa in precizna, da smo mogli razumeti besedila tudi, ko so peli piano. Koncert so spremljale skioptične slike naravnih krasot tistega dela Slovenije, kjer so pevci doma.

Pozrnalo pa se jim je tudi, da so poslušalcem prinesli čisto pevsko umetnost brez primesi kake propagande. Pripeljala jih je samo ljubezen do lepe slovenske pesmi in potom nje so nam hoteli podariti del pristnega slovenstva, ki je vse navzoče ogrelo, pritegnilo, navdušilo. Hvaležnost poslušalcev je bila neizmerna in so se obogatili z lepim slovenskim umetniškim užitkom vračali na svoja domova.

Vipavski fantje, Bog vas živi! Hvaležni smo vam. Še pridite, pa ne sami, s seboj prinesite v posodi čistih namer, čisto slovensko pesem.

Por.

poslužil, da je spravil vse v tek.

Neizmerna hvaležnost je v naših srcih, ki ne bo ugasnila in naša vsakdanja molitev naj vsem izprosi blagoslova in pomoči od Boga vsakemu po njegovi potrebi. On, ki je rekel, da bo na sodni dan povrnil vsak kozarec vode, naj vam bo bogat plačnik. Toplo naj vam bo pri srcu v zavesti, da ste se žrtvovali za dobre stvari.

Še enkrat naša preprosta beseda »Hvala« in iz naših hvaležnih src prejmite tople pozdrave, od

Šolskih sester naše Ljube Gospe Notredamk s Struge in Ljubljane.

Pripis: Tudi tisti, ki so v Torontu vzeli v roke gornjo zadevo, bi se radi javno zahvalili vsem, ki so kakor koli sodelovali pri organizaciji kosila, pri nabiranju darov, pri dajanju inicijative in zlasti vsem, ki so prišli h kosilu in še posebej tistim, ki so kar tako darovali, da bi sestre mogle urediti svoj samostan v Novem mestu. Do sedaj nabrana vsota je že presegla sedem tisočakov. Vsem, ki so bili darovalci, in vsem, ki so kakor koli pripomogli k lepemu uspehu, se prav lepo zahvaljujemo. Vsakdo bo dobil še osebno in posebno pismeno zahvalo v priznanje in v potrdilo za njegov dar in trud. Bog plačaj vsem!

Za delovni odbor duhovnik Franc Turk

(Dalje na str. 6)

25. jubilejni Slovenski dan

Ob 200-letnici Ontarija in 150-letnici Toronta

Zadnjo nedeljo v mesecu juliju (29.VII.1984) bo

JUBILEJNI SLOVENSKI DAN

na Slovenskem letovišču pri Boltonu.

Ob 11h dopoldne sv. maša za vse žive in mrtve Slovence
Ob 2h popoldne se začne kulturni program; njegova vsebina bo

POSVEČENA SLOVENSKI BESEDI

v pesmi, v poeziji, v literaturi in v govoru.

– Okras dnevu slovenska folklor in telovadba. –

Prireja in vabi odbor Slovensko-kanadski svet

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

JUNIJ

22. — Oktet »Ajdoški fantje« iz Ajdovščine poda koncert v šolski dvorani sv. Vida. Začetek ob 7.30 zv. Igra Tony Klepec ansambel.

23. in 24. — St. Clair Hunting and Rifle Club prireja strelske tekme na glinaste golobe na lovski farmi, 6599 Ravenna Rd.

24. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku.

30. — Slomškov krožek priredi romanje v Lemont.

JULIJ

8. — Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi.

13., 14. in 15. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

21. in 22. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi tekmovalje na SP. Posebno tekmovalje za otroke od 8. do 12. leta starosti.

22. — M.Z.A. krožek, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v Triglavskem parku.

28. — Newburška društva ADZ priredijo Nevburški dan piknik na ADZ letovišču v Leroyju, Ohio.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

12. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Toni Klepec orkester.

12. — Ohajska KSKJ društva priredijo »Ohijski dan« piknik na farmi sv. Jožefa na White Rd.

18. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi večerjo na SP. Serviranje od 6. zv. Po večerji zabava.

19. — ADZ priredi »Družinski dan« na svojem letovišču v Leroyju, Ohio.

19. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi drugi piknik v Triglavskem parku.

25. in 26. — Tretji Festival slovenske folklorne v Ameriki na ADZ-AMLA letovišču. Prireja ga Slovenski folklorni inštitut. Od 1. ure pop. dalje sodelujejo folklorne, pevske in glasbene skupine iz ZDA in Kanade.

SEPTEMBER

9. — ADZ priredi »Pečenje školjk in stejkov« na svojem letovišču v Leroyju, Ohio.

15. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Oltarno društvo fare Sv. Vida priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu.

16. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

23. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

23. — Slovenska folklorna skupina Kres ponovi program slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

29. in 30. — Ohajska KSKJ federacija praznuje 90. obletnico ustanovitve KSKJ, v avditoriju pri Sv. Vidu.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi vinsko trgatev v Triglavskem parku.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

13. — Klub upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi večerjo in ples v Slovenskem narodnem domu na E. 80. St. Igra Ed Buehner orkester.

20. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

20. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

21. — Občni zbor Slovenske pristave.

28. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

3. — Štajerski klub priredi veselo Martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Belokranjski klub priredi Martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Pevski zbor Jadran priredi svoj jesenski koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

11. — Slovenski šoli pri Sv. Vidu in Mariji Vnebovzeti se spominjata 25. obletnice smrti dr. Gregorija Rožmana.

16., 17. in 18. — Novemberfest pri Sv. Vidu.

Iz slovenskega Toronta

(Nadaljevanje s 5. str.)

Spominska svečanost za slovenske mučence

Na začetku meseca, ki je mesec slovenskih vernih duš, so se v soboto, 2. junija 1984, ob 7h zvečer zbrali v cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo na Brown's Line bivši protikomunistični borci, njihove družine in prijatelji. Napolnili so prostorno cerkev. Hoteli so biti vsaj nekaj trenutkov v duhu skupaj s pred 39 leti mučenimi in v smrt pokončanimi brati, da bi zanje pomolili, da bi se jim za žrtev mučenja zahvalili in da bi Boga prosili, naj še skrajša dneve suženstva slovenski domovini ter reši slovenskemu narodu življenjsko in krščansko bodočnost.

Sv. mašo je daroval starosta slovenskih lazaristov v Kanadi, župnik č.g. Janez Kopač. Med mašo je imel iskreno globok in lep cerkveni govor, v katerem je pokazal, da se velike dobrine morejo pridobiti samo z velikimi žrtvami. Iz tega sledi, da je velika žrtev slovenskih mučencev izpred 39 let slovenski bodočnosti samo v dobro, da bo narodu še svetila luč vere in resnične svobode. Govornik je tudi pozival k ednosti, ki je zahteva časa v teh težkih dneh.

Mašna berila je bral g. Stane Pleško. Na koro je prepeval moški pevski zbor in je slovesnost napravil še bolj slovesno. Videlo in slišalo in čutilo se je, kako je polna cerkev kar živel v molitvah in odgovarjanju in kako je doživljala dogajanja na oltarju. Bila je res doživeta spominska svečanost, ki jo slovenski mučenci zaslužijo.

Por.

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Otmar Mauser:

ZVELIČANJE

Na zahodu sonce šlo je v zaton,
in ptički trudni v svojih gnezdih so zaspali,
v brnenju zadnjem utihnil je večerni zvon,
le murni — muzikanti — bi radi še igrali.

Ob njih glasbi misli moje postanejo kresnice,
ki brez počitka v temi se lovijo,
v nebo, med zvezde hrepenijo,
kjer dom in sedež vesoljne je Resnice.

Moj glas je le brnenje umirajočega zvoná;
pesem murna — kresnice iskra v temi,
zgubljen v laži in hrupu modernega sveta,
med zvezde svetle iščem si poti.

O, sv. Duh, razsvetli mi razumljivo!
In Ti, Oče, sprejmi sina izgubljenca,
da nekoč v vrsti bom nebeških trum,
po zaslugi Sina
in Njegovega zveličavnega studenca.

V SPOMIN POKOJNEGA MILOŠA STARETA

V Kanadi je malo ljudi, ki so osebno poznali pok. Miloša Stareta. Tudi jih ni veliko, ki bi vedeli, da je bil on načelnik SLS, to je stranke, ki je v Sloveniji, kadar je bilo količkaj svobode, vedno dobila največ poslanskih mest. To je bila slavna stranka velikega Korošca, Šuštaršiča... Pokojni Miloš Stare, živeč v Buenos Airesu, je bil tudi predsednik »Narodnega odbora za Slovenijo«, to je najvišje slovenske reprezentance v svobodnem svetu. Umrl je 5. aprila letos v Buenos Airesu, Argentina.

Odbor slov. krščanske demokratske stranke -SLS za Kanado je v nedeljo 10. junija 1984. priredil komemoracijo za pokojnim Milošem Staretom. Tretja maša pri Mariji Pomagaj se je brala za pokoj njegove duše. Po maši pa so se zbrali člani v mali dvorani. Pridružili so se jim tudi društveni delavci iz drugih skupin, zlasti od S.N.Z. in od slov. liberalne stranke. Predsednik področja SLS za Kanado g. Peter Markeš jih je pozdravil in se vsem za udeležbo prav lepo zahvalil. Bila je krasna sončna Binkoštna nedelja, ki je ljudi vabila iz mesta.

Po pozdravu je zbranim podal sliko življenja pokojnega; nanizal jim je njegove življenjske podatke; drugi dan, 11. junija, bi bil dopolnil 79 let. Pokojni Miloš Stare je bil sin Slovenije. V njej je bil rojen, v njej se je izšolal in postal odvetnik; v njej se je izoblikoval in v njej se je navzel ljubezni

do nje, da je mogel vse svoje življenje posvetiti v delu zanj. Bil je politik že pred vojno, kot tak prebil vojno in revolucijo, ko so mu tako mnogi stregli po življenju. Ostal je politik tudi v emigraciji, kjer je ostal delavec-borec za slovensko svobodo, za zmago resnice in pravice.

Ni ga omamil materializem, ni ga zadržalo udobje; skromno je živel, da je mogel bogastvo dela in naporov darovati eni sami veliki misli: da bi bila Slovenija spet svobodna in pravično urejena! V tem je vsem političnim emigrantom lahko samo v zgled, njegov odhod iz naše srede pa poziv mlajšim močem, da delovno mesto, ki ga je zapustil, ne ostane nezasedeno. Zastava slovenske svobode mora visoko dvignjena plapolati naprej.

Drugi je spregovoril tajnik NO g. dr. Peter Urbanc, ki se je pok. predsednika spomnil v izbranih in pohvalnih besedah. Izrazil je zlasti misel, kako prijetno je bilo delati z njim zaradi njegove odprtosti in širokih pogledov. Enako pohvalno se ga je spominjal tudi zastopnik S.N.Z. g. Luka Jamnik, ki je s pokojnim delal še za časa akademskih let pred drugo svetovno vojsko. Priznal mu je vrline velikega Slovenca.

Za konec so pa vsi navzoči stoje zmolili »Oče naš« za pokoj njegove duše. Slava njegovemu spominu!

Por.

(dalje na str. 7)

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
3 till 4 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Rev. Karel Ceglar sdb

Podoba Marije Pomagaj v prvi slovenski cerkvi v Torontu

(nadaljevanje)

Oktoberška številka AM je pod naslovom »Naša proslava v Vinelandu, Ont.« pisala: »Napovedana je bila v avgustovi številki, omenjena v septembrski, zdaj je pa že daleč za nami. Brali smo o njej med tem že v treh slovenskih časopisih izpod peresa g. Grdine. Brali smo o njej tudi v novem hrvatskem *Vjesniku*. Tudi lepo filmsko sliko smo že nekateri videli, ki jo je Mr. Grdina vzel na dan proslave.

»AM se ne bo spuščala v podrobno opisovanje, ker je že pozno in ker je bilo že veliko na papirju o proslavi. Hvala Bogu, da se je res tako obnesla. Dan je bil krasen, ljudstva nepričakovano lepo število, pobožnost se je vršila v lepem redu, razpoloženje ljudi izvrstno. Na vsak način je bilo za naše ljudi to nekaj novega in jim je dalo precej zdrave duševne in duhovne hrane. Več ko vse opisovanje pove o proslavi film, ki je prav lep in zanimiv. Polagoma ga bomo dopolnili z drugimi prizori iz Kanade ter ga ob raznih prilikah pokazali rojakom po Kanadi in Ameriki.

»Rev. Grškovič piše: Na ta dan Slovence v Kanadi tako pomemben dan se je zbralo okoli cerkvice, ki je komaj dobri dve leti postavljena, okoli 400 ljudi na svežem zraku in božjem soncu. Dopoldne sta bili dve sveti maši s slovensko pridigo. Popoldne smo blagoslovili veliko sliko Matere božje, kopijo z Brezij, znanega slovenskega svetišča v starem kraju.

»Popoldanska pobožnost se je vršila na livadi pred cerkvijo. Peli so litanije zelo melodično triglasno, vmes Marijine pesmi. Tako okusno sestavljene litanije, sem čul, imajo Slovenci rajši ko »škofovsko mašo«. P. Bernard je nazval slovensko svetišče in versko središče LEMONT blizu Čikage.

»Po cerkvenih obredih sta govorila narodu dva odlična svetna moža: Mr. Grdina iz Clevelanda in Mr. Starešinič iz Hamiltona. Z navdušenimi besedami sta spodbujala zbrani narod, naj tako nadaljuje v verskem in narodnem oziru. Oboje naj gre z roko v roki.

»Sklenjeno je bilo, da se vsako leto na obletnico, prvo nedeljo po Velikem Šmarnu, vrši istotam slovenski dan s posebnim programom. Goto-vo se bo vsako leto še vse lepše razvil njihov program.

»Tako in podobno Rev. Grškovič (nadaljuje AM), ki je prav tisti dan prišel prvič v Kanado z namenom, da ostane stalno tu, če bodo razmere razne težave, zlasti ta nesrečna vojna, zavrle lepo pričetega dela bratom Hrvatoma in nam Slovincem!

»Našim ljudem v spodnjem Ontariju, zlasti vam v bližini Vinelanda, pa iskrena zahvala

za veliko zanimanje, sodelovanje in trud, ki ste ga položili v naš SLOVENSKI DAN ob cerkvi Srca Jezusovega. Bog vas obilno blagoslavlja po Mariji Pomagaj z Brezij, ki je v podobi in resnici blizu vas in bo ostala med vami!«

Minulo je leto dni, ko je AM spet povabila rojake v Vinelandu na obhajanje obletnice, ki naj bi se vršila v Vinelandu v nedeljo po Velikem Šmarnu dne 17. avgusta 1941.

Za slovesnost je bil povabljen dobro znani in tudi v Kanadi priljubljeni gospod kanonik Oman iz Clevelanda. AM je takole vabila na slovesnost:

»Rojaki! Ne vabimo vas na piknik, čeprav tudi brez zabave ne bo. Vabimo vas na romanje. Vabimo vas, da se zberete okoli mile podobe Marije Pomagaj z Brezij.«

V juliju (1941) je bila Gorenjska in z njo Brezje že pod okupatorjem. Frančiškani so bili pregnani iz Brezij. Zato je AM zapisala:

»Za verno slovensko srce grozovit udarec...

»Marija Pomagaj na Brezjah je bila res pravi simbol slovenske verske skupnosti. Marija na Brezjah je bila privlačnost vseh vernih slovenskih src, četudi raztresenih in razkropljenih po vsem svetu.

»Izseljenci smo že poprej le v mislih, samo na svete čase v resnici, mogli romati tja pred njen mili oltar. Zdaj velja ta žalostna beseda tudi o naših rojakihi, ki so ostali doma v neposredni bližini Marijinega svetišča.

»Rojaki v Kanadi in Ameriki! Še ne dolgo tega smo vas nagovarjali in smo nagovarjali same sebe: Rojaki v TUJINI! Žal, prežal, danes se nam zdi, da so oni, ki so ostali DOMA, danes mnogo bolj v TUJINI nego mi tukaj, ki smo zvedeli čez noč, da smo že vedno — DOMA! Blagoslovljena zemlja, ki nam je dala DOM!

»Šele sedaj se pa tudi prav živo zavedamo, kako pomembno je bilo, da smo si dali že pred leti prepeljati čez morje lepe podobe Marije Pomagaj z Brezij in jih ustoličevali v tujini, koder smo se sami nastanili, na primer v Lemontu, pri Sv. Lovrencu, kjer kanonik Oman pripravlja krasne Brezje — pa tudi v Kanadi, v cerkvi Srca Jezusovega v Vinelandu.

»Danes je Marija Pomagaj tu med nami bolj DOMA kot tam... Nihče je ne preganja... Nihče ne odganja njenih varuhov... Nihče ne brani množicam, da prihajajo in se pogovore z Materjo in ji zapoje priljubljeno pesem...

»Pridite, da priporočimo naše brate in sestre TAM v teh dneh... Pridite, da priporočimo nje in sebe MATERI. Pridite, da ji povemo: MI TUKAJ smo bolj srečni kot se sami zavedamo. Iskrena hvale-

žnost do Boga je naša velika dolžnost.«

O slovesnosti v Vinelandu dne 17. avgusta 1941 v naslednjih številkah AM ni najti poročila. Še živče priče pa vedo povedati, da je bil tudi to pot obisk zelo lep. Podoba Marije Pomagaj so nosili v procesiji okoli cerkve med petjem lavretanskih litanij.

Vojška, ki je povzročila nedopovedljivo škodo v Evropi in naši domovini, ni bila brez posledic za naše rojake v Kanadi. P. Bernard je nehal zahajati med naše ljudi. Eden od razlogov je bil ta, da se je organiziral pomožni odbor slovenskih organizacij za pomoč potrebnim v domovini. Ustanovil se je še drugi pomožni odbor: Pomožna akcija slovenskih župnij (American Slovene Parish Relief). Sedež je bil v Clevelandu. Častni predsedniki so bili razni vidnejši duhovniki, tajnik pa je bil p. Bernard iz Lemonta. Tajnik takih organizacij pa je tisti, ki dela za vse druge. Zato je p. Bernard zapustil na jesen leta 1941 Grimsby in se naselil v Clevelandu pri cerkvi sv. Vida (glej AM 1941 - december) ter tako postal gonilna sila za zbiranje pomoči potrebnim v domovini. V Kanado se bo vrnil leta 1950, a o tem pozneje.

BREZJANSKA MARIJA

Za uvod temu spisu o podobi Marije Pomagaj v prvi slovenski cerkvi v Torontu, smo želili najprej predstaviti velikega slovenskega frančiškanskega patra Bernarda Ambrožiča, ki je trideset let deloval kot ljudski misijonar po Ameriki in delno tudi po Kanadi, in je tudi naročil obe podobi Marije Pomagaj, eno za Lemont, drugo za Detroit, a je ta poslednja končala svojo pot v Torontu, kot bomo videli malo pozneje. V naslednjem si osvežimo nastanek prve podobe Marije z Jezuškom, ki jo je naredil pred 170 leti Leopold Layer.

Leopold Layer (rojen 1752 v Kranju in umrl 1828 v Kranju) je imel podobarsko delavnico v Kranju. Kot umetnik si ni ravno priboril prvega mesta v slovenski umetnosti, a s svojimi solidnimi deli se je priljubil ljudstvu. Verniki so z njegovi mi nabožnimi slikami radi krasili cerkve in svoja stanovanja. Dostojno priznanje mu je dala podoba Matere božje z Detom v naročju.

Upodobitev Matere z Detom pač ni Layerjeva izvirna zamisel. Že pred Layerjem je bilo mnogo takih podob po krščanskem svetu. Mati in Dete ima namreč začetek na krščanskem vzhodu, zlasti v bizantinski umetnosti. Resnica je, da je Layer slikal brezjansko podobo po predlogah, na primer slikarja Cronacha (16. stoletje) in bakrorezca Schleicha.

Layer pa ni bil zgolj posnemalec ali kopist. Svojim delom je dajal iz lastne inspiracije in stvarilne sile. Na platno je izlival umirjene barve. Za Layerja drži, da so obrazi, ki jih je

»Za pomoč lačnim Afričanom«

CLEVELAND, O. - Poročilo pod zgornjim naslovom je izšlo na prvi strani ljubljanske *Družine* od 10. junija. Ko sem vso številko prebral, sem se odločil, da uredniku AD ravno to poročilo predložim, da ga priobči. V isti številki *Družine* je še mnogo drugega, kar bi želel, da bi bilo ponatisnjeno tudi v AD, a sem se vendar odločil za predloženo. Trdno sem namreč prepričan, da je omenjeno v tem času najbolj aktualno tudi za bralce AD; prvenstveno zaradi hude lakote, ki vlada v omenjenih 8 afriških državah, pa tudi zaradi izredno izdatne ameriške denarne pomoči. — J.S.

(Urednik: Pripravljen sem ponatisniti taka poročila, čeprav bi bil še bolj hvaležen za članke, ki se neposredno ukvarjajo s slovensko tematiko. Takih člankov je v *Družini* res veliko, vendar v uredništvu prejemo ta list po navadni pošti in so poročila večinoma že zastarela.)

»V četrtek, 24. maja, so se v Rimu zbrali zastopniki osmih držav, ki sestavljajo papeško ustanovo za pomoč Sahela (državam južno od Sahare). Svet so ustanovili februarja letos in deluje v okviru *Cor unum*.

»Ta prvi sestanek je vodil kardinal Etchegaray, na njem pa so izbrali ožje vodstvo, ki naj učinkovito zbira in razdeljuje pomoč prizadetim. Predsednik je kardinal Zougrana iz Zgornje Volte, podpredsednik škof Adrien Sarr iz Senegala, tajnik pa duhovnik Joanny Nana, tudi iz Zgornje Volte.

»Po izvolitvi vodstva so na sestanku govorili o praktičnih načrtih za pomoč državam Sahela. Zedinili so se za nekatere smernice.

»Pomoči naj ne dobivajo toliko posamezniki, temveč

upodobil, izbrani, izraziti in polni življenja. Znal jim je vdihniti lepoto in milino.

To še posebno velja pri njegovi Mariji Pomagaj. Božjo Mater je predstavil v materinskem dostojanstvu. V Marijinem obrazu žarita smehljaj in ljubeznivost. Njene roke držijo Dete ljubko in elegantno. Mati in Dete sta v objemu, a tako, da svojo ljubezen delita ljudem: Marijin in Jezusov obraz sta obrnjena k častilcem. Odlika slike torej je: ljubezen med Materjo in Sinom in njuna blaga pozornost do častilcev.

Brezjanska Marija z Detom si je osvojila slovenska srca. Hotela so imeti podobo v stanovanjih, kapelicah in cerkvah, v domovini in zdomstvu. Podoba je postala slovenska ikona. Leta 1814 nihče ni slutil, da bo ta podoba postala vir blagoslova in milosti za Slovenijo. Podobi so vzdeli ime »MILOSTNA«, Brezje je zaslovelo kot Marijina božja pot in se v kratkem spremenilo v središče božjih poti na Slovenskem.

(Konec prihodnji petek)

naj bo namenjena v prvi vrsti razvoju skupnosti.

»Pozornost je treba nameniti razvoju in s tem v zvezi usposabljanju ljudi, ki bodo lahko razgibali te skupnosti.

»Prednost imajo načrti, ki jih je mogoče uresničiti v sami Afriki.

»Predstavniki osmih držav so nato poročali o položaju, posebej glede na škodo, ki jo je v državah južno od Sahare povzročila suša. Pregledali so tudi sredstva, ki so se nabrala v zadnjem času. Tako odbor za pomoč razpolaga z 80 milijoni lir, 75 milijoni dolarjev in 20 milijoni nemških mark.

»Udeležence sestanka je sprejel tudi papež, ki je izrazil živo zanimanje za prebivalstvo Sahela in za težave, s katerimi se srečuje. Zaželel je, da bi bila ta ustanova učinkovito znamenje njegove ljubezni do najbolj prizadetih afriških bratov in sestra.«

Stari partizani zelo protivijo spomeniku Draži Mihailoviću

V ljubljanskem *Delu* z dne 2. junija je izšlo poročilo, v katerem izraža predsedstvo zveze partizanskih borcev svoje nasprotovanje pobudi o postavitvi spomenika Draži Mihailoviću, ki so jo sprožili nekateri člani ameriškega kongresa. Spomenik Mihailoviću bi bil »nesprejemljiv«, pravijo partizanski borci.

Sledi besedilo Tanjugovega dopisa v celoti:

»Predsedstvo zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije je obravnavalo nekatera vprašanja v zvezi s pripravami na proslavo v letošnjem in prihodnjem jubilejnim letu in pri tem poudarilo, da poskusi rehabilitacije kolaboracionizma in nekaterih gibanj in osebnosti, ki so bili med drugo svetovno vojno v službi sovražnikov ljudstva in okupatorske vojske na jugoslovanskih tleh, sprožajo ogorčenje borcev NOB in vseh Jugoslovancev. Nedavna pobuda skupine članov ameriškega kongresa, naj bi v ZDA postavili spomenik jugoslovanskemu kvizlingu in vojnemu zločincu Draži Mihailoviću, je za naše ljudi, ki se spominjajo četniških zločinov, docela nesprejemljiva.

Zato borci NOB tako kot vsa naša javnost kar najodločneje podpirajo prizadevanja jugoslovanskih uradnih krogov, da bi preprečili takšne poskuse rehabilitacije vojnih zločincev.«

Ako bomo o tej zadevi kaj več zvedeli, bomo poročali. Pred leti se je naš bivši senator Frank J. Lausche zanimal za Mihailovićev spomenik. Ur.

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Med seboj so se pulili, kateri bo vsakemu izmed nas pograbil kovčke iz rok. Za naše proteste se niso zmenili. V metekžu, ko so mi jemali iz rok dva kosa prtljage, so mi razparali srajco od zadaj in izpulili rokav; slamnik sem pa ujel v zraku, da ni padel v vodo.

Bilo je enajst kovčkov in vse so nam pograbili ter z njimi zbežali s pomola. Brez upanja, da bi nam kaj ostalo, sem skočil s čolna in tekkel za njimi, a na kraju ceste ob pomolu so čakali. Preštel sem jih: enajst kulijev, vsak s kovčkom na glavi, srečni da vsak zasluži svoj hongkongski dolar.

Povedal sem ime hotela in brž so hoteli zbežati s prtljago. Ustavil sem jih, dokler se nama ni pridružila bolj počasna gospa Temple z Nado. Na poti sem jih zadrževal, da je karavana ostala skupaj do hotela, kjer sem siromašne, v našem primeru poštene kulije z veseljem poplačal, čeprav so mi strgali srajco.

V Hong Kongu je bilo dovolj časa za ogled čudovitega mesta. Za popotnike po Aziji v onih časih in še dandanes ni napačno javiti se po prihodu na konzulat, kamor se državljan po potrebi obrne za varstvo in pomoč.

Na veselo presenečenje sem zvedel, da je generalni konzul moj stari prijatelj Frank. Povabil nas je na piknik naslednjega dne, kjer je ameriška kolonija praznovala 4. julij, obletnico ameriške neodvisnosti.

Z ladjicami se je živahna družba odpeljala na prod v oddaljenem zalivu. Ameriški piknik je družabna zabava svoje vrste, navadno rodbinska s prijatelji in ta v Hong Kongu se ni nič razlikovala od piknikov na kopališčnih bregovih doma.

Ženske so prinesle košare jestvin, moški piva in neopojnih pijač. Na peščenem prostoru so postavili odprte šotore in stojnice za hrano in pijačo; v pesku so zasadili velike marele za zavarovanje proti tropskemu soncu. Otroci so poskakali v vodo, za njimi odrasli, da bi plavali in se igrali. Kakor doma 4. julija se je vesela zabava s petjem in godbo končala zvečer z raketami in umetnimi ognji.

Na ta važni dan ameriškega praznovanja smo se torej počutili kot doma. Obenem smo bili središče zanimanja. Ko nas je konzul predstavil drugim in dejal, da smo bili na morju v noči tajfuna, so nas obkrožili z vprašanji o doživetju.

Drugi dan nas je konzul popeljal preko gore Victoria na nasprotno stran otoka, v zaliv Repulse, da tam kosimo na plavajoči restavraciji, ki je posebnost za obiskovalce tega skritega koda. Ribo ulove v zalivu in jo prinesejo gostu na ogled in odobritev še živo; potem jo spečejo na oglju ali skuhaajo, po naročilu.

Skoro cel dan smo posvetili pravljicnemu parku po imenu *Tiger Balm* (tigrovo mazilo). V njem je najvišja pagoda na svetu s kipi mitoloških živali in nadnaravnih bitij, vse v zlatu in pestrih barvah.

Kitajski izdelovalec zdravila, ki se že stoletje razpečava po svetu pod imenom »tigrovo mazilo«, je nakopičil toliko bogastva, da je v svojo slavo kot človekoljub gradil bleščeče pagode in palače za ljudska razvedrila.

Tigrovo mazilo, ki se prodaja tudi kot tekočina, služi baje za vse bolezni in tegobe, od pljučnice in raka do kurjih očes. Vsaj tako se oglašajo danes, nič manj na Nemškem ali v Ameriki kot v Aziji. Ljudje verjamejo in kupujejo, izdelovalci pa ne vedo, kako potrošiti dobiček.

V Hong Kongu se vse žene za zaslužkom. Vsako mestno ulico smo našli natrpano s prodajalnami in stojnicami. Nad vršičem množic, ki se prerivajo po ozkih ulicah, napisu v barvah na platnu zakrivajo pogled na poslopja in nebo. Kupi se vse iz vseh delov sveta in večinoma po nižji ceni kot pa v državah, ki izvažajo v Hong Kong.

Trgovci ob stojnicah in krošnjariji so kriče ponujali robo in iz trgovin so prihajali prodajalci ter vabili s silo, naj vstopimo in si vsaj ogledamo.

Kupili smo bore malo. Da ne večamo breme prtljage je bil tehten razlog, ko sva z Nado odločala. Gospe Temple pa se je zdelo vse predrago ali nepotrebno. »Kupuj, ko rabiš, drugače boš prodajal, ko boš potreboval,« je bil njen škotski izgovor.

Pretirana varčnost Škotov je v angleškem svetu predmet smešnic in anekdot. Kdor ta dobri narod pozna, ve, da so pripovedke take vrste za šalo. Škot je radodaren in zapravljiv ter prav tako varčen in škrt.

Gospa Temple je prav gotovo bila varčna, če ne skopa. To sem spoznal pri pogajanju glede razreda na ladji »Strait-hard« za potovanje iz Hong Konga v Bombay. Po dolgi vožnji na tovrstnem brodu, sem dejal, zaslužimo prvi razred na luksuzni ladji. Gospe Temple pa se je smilil vsak

cent nepotrebnih izdatkov. Pobledela je, ko sem ji povedal, koliko več bo stala vožnja v prvem razredu.

Skušala je ugovarjati. Vendar se je vdala usodi »prevelikih« stroškov. V razmerju z njenimi prihranki in dohodki voznina v prvem razredu ni bila previsoka, a pristala je le zato, da se ne bi počutila osamljeno med potniki drugega razreda. Pozneje se je prvega razreda veselila in ni nič oporekala, ko smo se peljali v prvem razredu na ladji iz Bombaya v Marsej.

Konzul Frank nas je spremljal in s svojim osebjem preskrbel za prevoz prtljage na ladjo. Zelo smo mu bili hvaležni, da nas je s tem rešil nevarnega navala kulijev.

Po Južnem kitajskem morju proti ekvatorju je šlo gladko. Tudi to je morje groznih tajfunov, ki imajo le eno dobro stran: ne povračajo se drug za drugim kot na primer orkani na ameriški strani Atlantike.

Do Singapora ni bilo mnogo potnikov. Da vkrca potnike z ladje iz Avstralije, je pristala v tem ogromnem pomorskem križišču dva dni. Belopolnih potnikov je bilo malo, več premožnih kitajskih ubežnikov in trgovcev, preseljujočih se na zahod. Ti se z belimi niso družili.

Naša skupina se vseeno ni čutila osamljeno. Fanta sta se družila z dečkoma filipinskega ministra, ki je z družino potoval na zahod; z njima sta plavala in se igrala. Ob urah pouka sta se filipinska mladeniča pridružila gospe Temple v ladijski knjižnici.

Minister je bil od sile zgovoren človek, morebiti v večji meri politik kot državnik. Pohvaliti se moram, da je v meni našel dobrega poslušalca, ko mi je pripovedoval o svoji deželi. O zahodu je vedel manj kot jaz o Filipinih, vendar je znal zahod kritizirati.

Po njegovem pripovedovanju mi je bilo žal, da je tajfun preprečil našo pot v Manilo. Občudovanja vredni Filipinci, ki so se med drugo svetovno vojno junaško borili proti Japoncem, so gotovo zaslužili svobodo po štiridesetih letih ameriške okupacije. Neodvisnost je prišla brez bitk, po predvojni obljudi Združenih držav in brez mržnje: po osvoboditvi so Filipinci ostali pričaši Amerike in demokracije.

Velikih in majhnih Filipinskih otokov mogoče še ni nikdo točno preštel. Minister je rekel, da jih je 7.110. Hude bitke pri zavzemanju otoka za otokom so pustošile naselja; stolno mesto Manila pa je bilo po zmagi nad Japonci do tal porušeno.

(se nadaljuje)

Holy Family Convention Sunday, August 26

TO ALL MEMBERS OF THE HOLY FAMILY SOCIETY:

The 22nd General Convention of the Holy Family Society will be held on Sunday, August 26, 1984.

In order to have a successful convention, the Supreme Board asks that you submit in writing any business that you may wish to have considered by the Convention. If you or your lodge have any problems or if you can offer any suggestions which will enable your Society to be of more service to our members, please let us know. Just submit your requests or proposals in writing to me here at the Home Office by July 27, 1984 so they may be presented to the Supreme Board at its pre-convention and semi-annual meeting which will be held here at the Home Office on Saturday, August 11, 1984.

Thank you for your continuing co-operation.

Fraternally yours,
HOLY FAMILY SOCIETY - USA

Robert M. Kochevar,
Secretary

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE, JOLIET, ILL 60434

Since 1914...

The Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only.

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President.....	Joseph J. Konrad
First Vice-President.....	Ronald Zefran
Second Vice-President.....	Anna Jerisha
Secretary.....	Robert M. Kochevar
Treasurer.....	Anton J. Smrekar
Recording Secretary.....	Nancy Osborne
First Trustee.....	Joseph Sinkovec
Second Trustee.....	Frances Kimak
Third Trustee.....	Anthony Tomazin
First Judicial.....	Mary Riola
Second Judicial.....	John Kovas
Third Judicial.....	Frank Toplak
Social Director.....	Mary Lou Golf
Spiritual Director.....	Rev. Lawrence Grom, O.F.M.
Medical Advisor.....	Joseph A. Zalar, M.D.